

Патријарх Порфирије: Све што чинимо другима, ми заправо чинимо Богу

Његова Светост Патријарх српски г. Порфирије началствовао је 31. октобра 2021. године, на празник Светог апостола Луке и Светог Петра Цетињског, светом архијерејском Литургијом у храму Светог Луке на Кошутњаку (фотогалерија).

Патријарх српски г. Порфирије је затим учествовао у акцији добровољног давања крви на пункту Завода за трансфузију при храму Светог Јована Владимира у насељу Медаковић.

Патријарх Порфирије: Све што чинимо другима, ми заправо чинимо Богу

У име Оца и Сина и светог Духа. Браћо и сестре, чули смо одломак из Јеванђеља по Луки, чији спомен данас славимо. Славимо Светог Луку који је један од четворице јеванђелиста, који је био образован, био је лекар, а био је – предање каже – и сликар, иконописац, али пре свега био је онај који је веровао у реч Божју, који је прихватио Јеванђеље Христово и који га је даље

проповедао и сам записао у речи и искуство Цркве везано за Исуса Христа, Сина Божјег, и то тако што је изложио све догађаје хронолошки, онако како су се низали везано за оваплоћење Сина Божјег и уопште за Његову личност и Његово деловање.

Данас смо чули одломак из Јеванђеље који је наставак од претходне недеље и уопште да бисмо разумели Реч коју слушамо на Светој Литургији, Реч Јеванђеља, потребно је увек да повезујемо са оним што је претходило и оним што следи. Најпре је Господ сакупио ученике своје, дванесторицу апостола, и онда им открио истиниту и праву веру, да би потом показао шта је то истинит и прави живот. Те две реалности су неодвојиве, истинита вера и исправан живот. Теологија богословља и духовност су неодвојиви. Понекад неко мисли да је довољно да чита књиге, да зна да исприча и опише истине, догмате наше вере, а да при том сматра да уопште није важно да улаже духовни труд, да се труди да има истинит, честит и чист живот. Заборавља да је тело наше храм Духа Светога. С друге стране неко мисли да треба само да се држи формалног спољашњег испуњавања заповести Божјих, онако како он то разуме, на свој начин, по своме моделу, а да при том не води рачуна о истинитој и чистој вери. Дакле, права вера производи прави православни живот, а православни начин живота ништа није друго него пројава истините и праве вере. Те две реалности су међусобно органски спојене – дакле богословље, теологија, познавање вере и начин живота, подвиг, тј. духовни живот.

И управо данас, апостол и јеванђелист Лука нам у једној реченици износи и праву веру и прави живот. Златно правило начина постојања нас православних хришћана, оних који су део Христовог тела, који су део Цркве, а то златно правило, потпуно ново, које ствара нови свет и новог човека, нову Земљу и ново небо, јер јесте правило које нас везује органски, нераскидиво за Спаситеља нашега, Господа Христа, то правило гласи: Како хоћете да вама чине људи, чините тако и ви њима, јер ако љубите оне који вас љубе шта сте велико учинили какву хвалу очекујете. Ако чините оно што и вама други чине, ако позајмљујете другима очекујући да ће вам вратити то што сте им позајмили, ако удружујете интересе, чините нешто да бисте имали добит у истој мери у којој има неко други, све то чине и они који не морају бити везани за Христа, који не морају веровати на православни начин и који не желе да живе по православном духу, по начину животу које нам открива Јеванђеље Христово. Уосталом, сав наш свет људски, увек је то тако било, а ми смо сведоци својих времена и данас тако јесте, највише чини водећи рачуна о свом интересу, и појединац и заједница, што наравно јесте људски,

али често чак запостављајући интерес другог.

Међутим, и онда кад се поштује интерес другог да би се остварио свој интерес, ако се остаје на тој тачки још увек смо далеко од овога златног Христовог правила, правила које нам открива јеванђелиста Лука: Како хоћете да вама људи чине, чините тако и ви њима. Све што желите себи, желите и другима. Притом, наравно, јеванђелист Лука мисли на ближње по хришћанском смислу те речи, када говори о другоме, не у смислу речи како је веровао старозаветни човек или пак антички човек, а често и ми људи овога времена, који више живимо духом Старог завета и духом многобожачког човека. Под ближњим не подразумевам оно на шта нас упућује Јеванђеље, не подразумевам онога кога нам открива Христос Бог. У Старом завету други, ближњи јесте припадник истоме народу и припадник истој вери, а у античком свету ближњи је онај који припада истој култури. Правила на основу којих се гради и развија начин постојања човека изван Цркве с једне стране јесте управо правило старозаветно – око за око, зуб за зуб.

Дакле, не оно што желимо да чине нама други да и ми њима чинимо, него обрнуто, оно што нама други учине узвратимо им истом мером. То је важило и за антички свет, који је говорио: Свако ко није Грк јесте варварин, дакле, туђин и странац и нема право и није достојан да учествује у ономе што припада тој античкој, хеленској, јелинистичкој култури. Како хоћете вама да чине људи чините и ви њима јесте, браћо и сестре, позив на љубав и то љубав која надилази људска права, љубав која је преображај, преображај свега онога што смо добили од Бога као дар, као узрастање у томе. И у том смислу то није романтичарски поглед на живот и на свет. То је животни став који јесте пре свега подвиг, који јесте жртва, који није једноставан, који је болан. Итекако нас боли кад нас било ко вређа, а нарочито када нас вређа неправедно, без разлога. И лако би било узвратити мером за меру остали бисмо на истом нивоу, али смо позвани не на природни начин постојања, него на натприродан начин постојања, на преображај. То није могуће ономе који није утемељен на Христу.

Апостол Павле, како и читаво Јеванђеље, сву своју проповед гради око теме вере. Дакле, онај који верује у Христа, распетог и васкрслог, он зна да је распеће и крст саставни део његовог живота, али зна не само да је то увод у васкрсење, у победу, већ да је у крсту и распећу, у жртви садржана радост и лепота васкрсења и да ту већ постоји победа, а она ће наравно у пуноћи, у савршеном свом облику бити достигнута кроз заједницу у Христу, у Царству Небеском. Апостол Павле инсистира на вери, зато што се он највише обраћао

многобошцима, говорећи им да је важна вера. Апостол Јаков пошто се по правилу обраћа хришћанима из јудејства, онима који су били изабрани народ, дакле чували су праву веру, говори о томе да вера није довољна него да су потребна и дела, дела вере, то јест дела љубави.

И управо та вера љубави садржана су у реченици која је лајт мотив данашњег одломка Јеванђеља по Луки, али која је истовремено и златно правило, која је начин постојања, која је, како се то каже, нови етос хришћански, а то је да не гледамо на то шта нама други чине, него да гледамо шта од нас Господ тражи, да Њега питамо, да слушамо и послушамо Његову реч. И да онда све што чинимо другима ближњима, од најближих ближњих, унутар породице, што муж чини жени и обрнуто жена мужу, што родитељи чине деци и обрнуто деца родитељима, што чинимо било ком човеку, да стојећи пред Богом Њега питамо и Њега послушамо шта то он хоће да ми ближњем учинимо независно од тога како се он опходио према нама. Дакле, није важно у контексту тајне нашег односа са Богом и тајне спасења шта су нама други учинили, него да ми њима чинимо оно што бисмо пожелели да су они учинили нама, чак и онда када су учинили против те наше жеље. Јер све што чинимо било коме, свакоме човеку, природи, самоме себи, ми заправо чинимо Богу. Зато је важно да вера наша буде вредност која обликује наш живот, вера у Христа, Његово Јеванђеље, Његова правила живота, Његов закон, који ће често бити у сукобу са правилима живота која формира човек без Бога. Често ће бити у сукобу и у томе ће бити и крст и распеће и тешкоћа нас хришћана, да с једне стране јесмо у свету део једне заједнице која се труди да испуњава и ону заповест, заповест Христову, Јеванђеље Павлово које нас подсећа да треба да поштујемо и спољашњи поредак. Дакле, неће увек бити једноставно да вером која обликује наш живот се уткамо у правила која владају око нас али изнутра, да у себи живимо по закону Христовом и да собом тај закон и та правила и вредности сведочимо громогласно убедљиво без полемике, без наметања, без гнева, без агресије у односу на било шта или било кога који је око нас, него да изнутра преображавајући вером себе обогаћујемо се Христом, молитвом, постом и свим другим врлинама. Мењајући себе видимо и све око себе другачијим, а онда промењени благодаћу Божјом да и други људи могу наћи утеху у нама или макар препознати благи глас Јеванђеља Христовог и Његову спасоносну реч.

Нека би Господ дакле дао да имамо истиниту и праву веру браћо и сестре али

да та вера обликује наш живот и да онда имамо и дела која оживљавају нашу

Лука да
да и Сина

spc.rs